

## **Valtuustoaloite Vieraslajien torjunta koordinoitusti Kannuksessa**

Kaupunginhallitus 16.12.2025 § 202

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja Leena Sämpi

Valtuutettu Sanna-Kaisa Göös sekä 16 muuta valtuutettua ja 2 varavaltuutettua jättivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 29.9.2025 oheismateriaalina olevan valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Kannuksen kaupunki:

1. Laatii vieraslajien torjunnan toimintasuunnitelman, jossa määritellään torjuttavat lajit, torjuntamenetelmät, aikataulut ja vastuutahot
2. Nimeää koordinoivan tahon (esim, ympäristötoimi tai erillinen hanketyöntekijä), joka vastaa torjunnan suunnittelusta, tiedottamisesta ja yhteistyöstä eritoimijoiden kanssa.
3. Varmistaa riittävät resurssit torjuntatyöhön, mukaan lukien mahdolliset hankerahoitukset, työvoima (esim, kesätyöntekijät) ja välineet.
4. Ottaa aktiivisen vastuun kaupungin omistamien maa-alueiden vieraslajien torjunnasta kuten puistoista, tienvarsista, joutomaista ja vesistöjen rannoista.
5. Velvoittaa ja kannustaa yksityisiä maanomistajia ja tontinhaltijoita torjumaan vieraslajeja omilla alueillaan, esimerkiksi tiedottamalla velvollisuuksista ja tarjoamalla neuvontaa.
6. Tiedottaa aktiivisesti kuntalaisille vieraslajeista ja torjuntamahdollisuuksista, sekä kannustaa osallistumaan talkoisiin ja omatoimiseen torjuntaan.
7. Seuraa ja arvioi torjunnan vaikuttavuutta vuosittain ja päivittää suunnitelmaa tarpeen mukaan.
8. Vahvistetaan torjuntayötä hyödyntämällä naapurikuntien kokemuksia ja yhteistyömahdollisuuksia. Esimerkiksi Toholammilla on toteutettu vieraslajitalkoita kesätyöntekijän avulla yhteistyössä Lestijokiseudun ympäristöyhdistyksen kanssa.

Hallintosäännön 110 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitettun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tiedoksi lähettää sen teknisten palveluiden toimialalle valmisteltavaksi ja päätettäväksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa.

Teknisten palveluiden lautakunta 18.03.2026 § 31  
180/11.05.00/2025

Valmistelija: puutarhuri Seija Lukkarila, asianhallintasihteeri Mari Eirola

Kannuksen kaupunki on jo toteuttanut useita toimenpiteitä vieraslajien torjumiseksi ja kuntalaisten osallistamiseksi torjuntatyöhön.

Vuonna 2024 kaupungissa toteutettiin kokeilu, jossa kuntalaiset pystyivät osallistumaan vieraslajien torjuntaan Crowdsora-mobiilipelin avulla ja ansaita torjuntatyöstä korvausta. Kokeilussa torjuttua pinta-alaa kertyi yhteensä 17 133 m<sup>2</sup>, vaikka torjuntaa oli alun perin tilattu 6 330 m<sup>2</sup>. Torjuntaan osallistui yhteensä 12 henkilöä tai tiimiä, joista yhdeksän sai korvauksia torjuntatyöstä. Osallistujista valtaosa oli nuoria, ja suurimmat käyttäjämäärät olivat teini-ikäisten keskuudessa. Toimintaa jatketaan vuonna 2026 ja siihen on varattu 5 000 euron määräraha.

Kaupunki tiedottaa vieraslajeista ja niiden torjunnasta kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisen median kanavissa ja paikallislehdissä. Kuntalaisille on annettu ohjeita vieraslajien tunnistamiseen ja torjuntaan.

Kaupungin omilla alueilla vieraslajeja torjutaan säännöllisesti. Esimerkiksi siruetanaa torjutaan päiväkotien ja puistoalueiden ympäristössä. Aiemmin kaupungin alueella esiintynyt jättiputki on saatu poistettua kokonaan noin kymmenen vuoden torjuntatyön tuloksena. Torjunta on toteutettu kemiallisin menetelmin sekä kitkemällä, eikä uusia esiintymiä ole havaittu.

Kuntalaisille on järjestetty mahdollisuus toimittaa kerättyjä vieraslajeja kaupungin järjestämälle lavalle hävitettäväksi. Suurempien torjuntakohteiden osalta kaupunki on myös noutanut kerättyjä vieraslajeja. Kesätyöntekijöitä on lisäksi käytetty vieraslajien keräämiseen puistoalueilla muun työn ohessa. Jokirannan puistoalueella vieraslajeja on torjuttu systemaattisesti. Aluetta on käsitelty viranomaisluvalla torjunta-aineilla, minkä jälkeen kasvustoa on kitketty. Viime kesänä alueelta poistettiin maata koneellisesti ja se korvattiin uudella mullalla, minkä jälkeen alueelle kylvettiin rantaniittykasvillisuutta.

Vieraslajien torjuntatyössä on huomioitava myös työturvallisuuteen ja toimivaltuuksiin liittyviä rajoitteita. Esimerkiksi teiden varret ja välikaistat luokitellaan vaarallisen työn alueiksi, joissa työskentely edellyttää liikenneturvallisuuskoulutusta. Alaikäisten työntekijöiden osalta työskentely edellyttää lisäksi pätevän ohjaajan läsnäoloa. Myös virtaavat vesistöt ja jyrkät rinteet voivat olla alaikäisille työntekijöille vaarallisia työympäristöjä.

Kunta voi torjua vieraslajeja omilla maa-alueillaan, mutta yksityisille maille ei voida mennä ilman maanomistajan lupaa. Kunta voi kuitenkin kehottaa ja ohjeistaa maanomistajia vieraslajien torjuntaan.

Toimenpiteet vuonna 2026:

Vuoden 2026 aikana vieraslajien torjuntaa ja siihen liittyvää tiedotusta on tarkoitus jatkaa ja kehittää. Kaupunki lisää vieraslajeihin liittyvää tiedotusta sosiaalisessa mediassa sekä paikallislehdissä. Nuorille suunnatussa rekrytointitapahtumassa tiedotetaan Crowdsorsa-pelistä ja kannustetaan osallistumaan torjuntatyöhön.

Kaupunki selvittää myös mahdollisuutta hanketyöntekijään vieraslajien torjuntaan sekä mahdollisia ulkopuolisia avustuksia torjuntatyön tukemiseksi. Torjuntaa jatketaan kaupungin puistoalueilla myös kesätyöntekijöiden voimin muun työn ohella. Kuntalaisten osallistumista torjuntaan tuetaan järjestämällä keväällä keräyskampanja, jossa kaupunki jakaa kerääjille säkkejä vieraslajien keräämistä varten. Kerätyt vieraslajit voidaan toimittaa kaupungin järjestämälle lavalle hävitettäväksi.

Lisäksi vieraslajeihin liittyvää neuvontaa on saatavilla kaupungin ympäristösihteeriltä ja puutarhurilta sekä kaupungin verkkosivuilta.

Vt tekninen johtaja

Teknisten palveluiden lautakunta merkitsee aloitteen tiedoksi, ja toteaa, että vieraslajien torjuntaa toteutetaan kaupungin omilla alueilla osana kaupungin normaalia kunnossapito- ja ympäristöhoitotyötä sekä osallistamalla kuntalaisia torjuntatöihin. Torjuntaa jatketaan ja kehitetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa muun muassa tiedotusta lisäämällä, hyödyntämällä osallistavia toimintamalleja sekä selvittämällä mahdollisuuksia hankerahoitukseen ja yhteistyöhön.

Päätös

Teknisten palveluiden lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vt. teknisen johtajan ehdotuksen asiassa.